

השינוי מתחיל בתובנות הדירקטוריון

האתגרים העסקיים במאה ה-21 רבים הם, פנימיים אך גם חיצוניים, לכל אלו יש השפעות של שינוי האקלים, האתגרים הסביבתיים המשפיעים על שרשראות האספקה והסחר בכוחם לטלטל את השווקים הפיננסיים בצורה חדה, כל זה אינו חדש.

יחלטו החלטות בועידת האקלים במצרים, מדינות יפגשו בשעה הבאה בועידת האקלים השנתית לדיווחים על המתקדם ועל הנעשה, לזהות חסמים והזדמנויות שיאפשרו לעצור את ההתדרדרות האקלימית של הכדור. השינוי האמיתי יחל כאשר חברי הדירקטוריונים של החברות יבינו את המשמעויות האמיתיות של הפירבה בה הם מכהנים כדירקטורים. את ההשלכות הכלכליות, חברתיות וסביבתיות של הפעילות, ואת העובדה שהרגולציה משתנה במהירות וכך גם עליהם על מנת שתהיה המשכיות עסקית ארוכת טווח.

כיום, יש לא מעט שולחנות דירקטוריון חסרים נציגות של אנשי מקצוע מתחום הקיימות וה-ESG. חוסר ההבנה ואי ביצוע הכשרה מקצועית בתחום היעדר מונחים ומושגים המאפשרים את תרגום ההיבטים החברתיים לשפה המקצועית של הארגון מגבילים את ההבנה של חברי הדירקטוריון. יתרה מזאת, בדיקטוריונים יושבים אנשים אשר להם רקע פיננסי או אחר, אך לא הרקע הנדרש לראייה חברתית רחבה יותר. הכשרה של דירקטוריון או מינוי דירקטור בעל רקע מתאים יכולים להשפיע לטובה. הפיתוח המקצועי של הדירקטוריון וחשיפתם לתהליכים סביבתיים בחברות מקבילות בעולם, רגולציה מתפתחת העתידה להשפיע על ליבת העיסוק של החברה אותם הם מייצגים ובעיקר, הבנה מה נדרש כדי להגיב בהצלחה לאתגרים הכלכליים, הסביבתיים והחברתיים העצומים של היום. הקמת ועדה ייעודית בכל דירקטוריון, אשר תדון בנושאים של ESG בצורה טובה ועמוקה יותר, תביא להנעת כדור שלג שיבטיח שחלק גדול מהקולות אשר נעדרים כיום משולחן מקבלי החלטות יקבלו את המקום הראוי להם. בהיעדר כל זאת, התחום החברתי-כלכלי-סביבתי יהיה בעל השפעה פחותה על קבלת החלטות סביב שולחן הדירקטוריון. ההיסטוריה מלמדת שחברות שבדירקטוריון שלהן אין כל אדם בעל ניסיון כלכלי לא מממשות את הפוטנציאל שלהן ובחלק מהמקרים אף נסוגות אחור. בחברות ממשלתיות ובגופים ציבוריים הדבר קריטי עוד יותר, מאחר שהן נועדות לשרת את הציבור ולתת לו את המענה הראוי ביותר ולכן מצופה שהשינוי המתבקש והיוזמה תחל בעדכון הפרמטרים המשמשים לבחירת נבחרת הדירקטורים של מדינת ישראל או הכשרה גורפת לכל אלו שנבחרו לכהן בתפקיד. במגזר העסקי, חברות ציבוריות נדרשות כיום, כחלק מדרישות הרשות לניירות ערך בישראל והרגולציה ברחבי העולם, לעמוד בדרישות ESG ולדווח לכלל המשקיעים שלהם על הפעילויות בתחום; חברות פרטיות יידרשו לכך מעצם העובדה שהן לקוחות או ספקים של חברות ציבוריות או משום שהן פועלות במרחב הבינלאומי וממילא הרגולציה שם מתקדמת. אך השאלה הגדולה היא אם הארגון שאנו חלק ממנו רוצה להיגרר או להיות מוביל. כלומר, אם הוא רוצה לשלוט בתוצאות העסקיות שלו או לבצע את ההתאמות כמה שיותר מאוחר, בתקווה שלא יתעורר מאוחר מדי ויגלה כי חלק ניכר מהפעילות שלא כבר לא קיימת משום שלא הבין את כללי המשחק החדש.

כך גם הפרלמט האירופאי, פרסם במהלך חודש נובמבר את הדרכתיה שלו בתחום דיווחי קיימות. ההנחיה החדשה של הפרלמט אושרה ברוב של 525 קולות בעד, 60 נגד ו-28 נמנעים, תשפר בהכרח את האחריות של חברות לציבור, בכך שתחייב אותן לדווח באופן שוטף על השפעת פעילותן.

אין כל ספק כי זהו צעד נוסף לקראת ביסוס תקני קיימות גלובליים וכי המטרה היא להשוות מידע על קיימות עם מידע פיננסי לאורך זמן, ולבסוף לאפשר לציבור גישה לנתונים אמיתיים ובר-השוואה. אלו הרוצים להשקיע בכך או למחות על הדרך בה הפרימה פועלת.

הדרישות החדשות לדיווח על קיימות של האיחוד האירופי יחולו על כל החברות הגדולות, בין אם הן רשומות בבורסה ובין אם לאו. בהקשר של חברות ישראליות, יש לשים לב כי גם חברות שאינן מהאיחוד האירופי בעלות פעילות משמעותית באיחוד האירופי (עם מחזור של יותר מ-150 מיליון אירו באיחוד האירופי) יצטרכו לעמוד בדרישות. גם חברות קטנות ובינוניות ברשימה יכוסו, אך יהיה להם יותר זמן להסתגל לכללים החדשים. מעתה, עבור כמעט 50,000 חברות באיחוד האירופי, איסוף ושיתוף מידע בנושא קיימות יהפכו לנורמה, בהשוואה לכ-11,700 חברות המכוסות על ידי הכללים הנוכחיים.

**הכותב הוא יו"ר איגוד סביבה וקיימות בשלכת המהנדסים והאדריכלים
מחבר הספר "אחריות מא עד ת מייצרת IMPACT"**